

Vyhodnocení realizačního projektu záchranného programu sysla obecného (*Spermophilus citellus*) v ČR pro rok 2015

V následujícím přehledu jsou uvedeny aktivity, které proběhly v rámci realizace záchranného programu v roce 2015. U jednotlivých opatření je kurzivou uveden plán činností, který byl navržen v realizačním projektu (dále „RP“) pro rok 2015 a v návaznosti je uvedena realizace činností v tomto roce. Číslování jednotlivých kapitol respektuje a odkazuje k členění v ZP.

3.1 Péče o biotop

3.1.1 Zajištění managementu lokalit výskytu sysla

RP:

V roce 2015 bude zajištěn management na všech z hlediska početnosti nejvýznamnějších lokalitách výskytu sysla obecného, tzn. na lokalitách s odhadem početnosti min. 100 jedinců podle posledního monitoringu z roku 2014 nebo se stoupající početností v posledních letech, dle možností pak i na méně početných lokalitách. Kosení či pastva nebudou zajištěny především na lokalitách, na kterých mají kolonie izolovaný nebo roztroušený výskyt ve značně heterogenním prostředí vinic, sadů a zahrad. V takových podmínkách není možné ani smysluplné zavést jednotný a pravidelný management. Činnosti na vybraných lokalitách budou financovány z těchto zdrojů:

- EHP fondy 2009-2014, program CZ02, Malé grantové schéma (MGS): „Záchranné programy pro zvláště chráněné druhy II“
- Podpora obnovy přirozených funkcí krajiny (POPFK), podprogramu 115 163 – Realizace a příprava záchranných programů a programů péče o zvláště chráněné druhy rostlin a živočichů,
- Program péče o krajinu (PPK)
- Projekt LIFE+ Stepí Lounského středohoří
- Rozpočty příslušných krajských úřadů

Na organizačním zajištění managementu se budou podílet garanti jednotlivých lokalit, pracovníci středisek a správ AOPK ČR, někde i jiné subjekty (např. aerokluby, které za účelem managementu pro sysla obecného obdržely finanční dotaci jako žadatelé a následně realizátoři svých projektů). Na některých lokalitách bude po domluvě s pracovníky OŽP management financován z rozpočtu příslušného KÚ. Popis činností a plánované finanční zdroje viz Tab. 1.

Tab. 1. Přehled lokalit a činností, na které je plánován finanční příspěvek pro rok 2015.

LOKALITA	ČINNOST	GARANT SMLOUVY/ PROJEKTU	ORGANIZA CE	ZDROJ DOTACE
Bezděčín	<i>kosení</i>	<i>Aeroklub Mladá Boleslav, o.s.</i>	<i>Aeroklub Mladá Boleslav, o.s.</i>	<i>EHP/MGS</i>
Bořitov	<i>kosení</i>	<i>Lenka Slavíková</i>	<i>AOPK ČR – RP Jižní Morava</i>	<i>POPFK</i>
Břeclav - Ladná	<i>kosení</i>	<i>Jitka Větrovcová</i>	<i>AOPK ČR – ODO + Aeroklub</i>	<i>EHP/MGS</i>

Břeclav

<i>Hrádek</i>	<i>kosení</i>	<i>Aeroklub Raná u Loun</i>	<i>Aeroklub Raná u Loun</i>	<i>EHP/MGS</i>
<i>Ivančice</i>	<i>kosení</i>	<i>Lenka Slavíková</i>	<i>AOPK ČR – RP Jižní Morava</i>	<i>POPFK</i>
<i>Jamolice</i>	<i>kosení</i>	<i>Lenka Slavíková</i>	<i>AOPK ČR – RP Jižní Morava</i>	<i>POPFK</i>
<i>Kolín</i>	<i>kosení</i>	<i>Jitka Větrovcová</i>	<i>AOPK ČR - ODO</i>	<i>EHP/MGS</i>
<i>Kyjov - Milotice</i>	<i>kosení</i>	<i>Jitka Větrovcová</i>	<i>AOPK ČR – ODO + Aeroklub Kyjov</i>	<i>EHP/MGS</i>
<i>Letňany</i>	<i>kosení</i>	<i>Jitka Větrovcová</i>	<i>AOPK ČR – ODO + SIT Prague, a.s.</i>	<i>EHP/MGS</i>
<i>Loděnice</i>	<i>kosení, odstranění náletu</i>	<i>Jaroslav Veselý</i>	<i>AOPK ČR – RP Střední Čechy</i>	<i>PPK</i>
<i>Medlánky</i>	<i>kosení</i>	<i>Aeroklub Brno - Medlánky</i>	<i>Aeroklub Brno - Medlánky</i>	<i>EHP/MGS</i>
<i>Miroslav</i>	<i>kosení</i>	<i>Jitka Větrovcová</i>	<i>AOPK ČR – ODO + Aeroklub Miroslav</i>	<i>EHP/MGS</i>
<i>Mohelno</i>	<i>kosení</i>	<i>Jitka Větrovcová</i>	<i>AOPK ČR – ODO</i>	<i>EHP/MGS</i>
<i>Nad Řekami</i>	<i>odkřovinění, kosení</i>	<i>Janka Čejková</i>	<i>KÚ Jihomor. kraje</i>	<i>KÚ</i>
<i>Radouč</i>	<i>pastva</i>	<i>Věra Válová</i>	<i>AOPK ČR – RP SCHKO Kokořínsko – Máchův kraj</i>	<i>POPFK</i>
<i>Raná</i>	<i>kosení ploch s výskytem sysla, pastva</i>	<i>Vladislav Kopecký</i>	<i>AOPK ČR – RP Ústecko</i>	<i>LIFE+ PPK</i>
<i>Roudnice n/L</i>	<i>kosení</i>	<i>Jitka Větrovcová</i>	<i>AOPK ČR – ODO + Aeroklub Roudnice n. L.</i>	<i>EHP/MGS</i>
<i>Strakonice</i>	<i>kosení</i>	<i>Jitka Větrovcová</i>	<i>AOPK ČR – ODO + Aeroklub Strakonice</i>	<i>EHP/MGS</i>
<i>Velká Dobrá</i>	<i>kosení</i>	<i>Aeroklub Kladno, o.s.</i>	<i>Aeroklub Kladno, o.s.</i>	<i>EHP/MGS</i>
<i>Vyškov</i>	<i>kosení</i>	<i>Aeroklub Vyškov, o.s.</i>	<i>Aeroklub Vyškov, o.s.</i>	<i>EHP/MGS</i>

Realizace:

Management na většině lokalit výskytu sysla byl v roce 2015 zajištěn dle původního plánu – srovnání lze provést porovnáním tabulek č. 1 a 2.

Tab. 2. Přehled lokalit s finančním příspěvkem za dané plánované managementy pro sysla v roce 2015.

Lokalita	Činnost	Garant smlouvy/ projektu	Organizace	Zhotovitel	Zdroj dotace	Pozn .
Bezděčín	kosení	Aeroklub Mladá Boleslav, o.s.	Aeroklub Mladá Boleslav, o.s.	Není znám, proběhlo v rámci samostatného projektu aeroklubu	EHP/M GS	
Bořitov	kosení	Lenka Slavíková	AOPK ČR – RP Jižní Morava	Aeroklub Bořitov, o.s.	POPFK	
Břeclav - Ladá	kosení	Jitka Větrovcová	AOPK ČR – ODO + Aeroklub Břeclav	Vladan Tichý	EHP/M GS	
Hrádek	kosení	Aeroklub Raná u Loun	Aeroklub Raná u Loun	Není znám, proběhlo v rámci samostatného projektu aeroklubu	EHP/M GS	
Ivančice	kosení	Lenka Slavíková	AOPK ČR – RP Jižní Morava	Tomáš Schoř	POPFK	
Jamolice	kosení	Lenka Slavíková	AOPK ČR – RP Jižní Morava	Eliška Bláhová, Patrik Vojtek	POPFK	
Kolín	kosení	Jitka Větrovcová	AOPK ČR - ODO	Václav Čábelka	EHP/M GS	
Kyjov - Milotice	kosení	Jitka Větrovcová	AOPK ČR – ODO + Aeroklub Kyjov	Aeroklub Kyjov, o.s.	EHP/M GS	
Letňany	kosení	Jitka Větrovcová	AOPK ČR – ODO + SIT Prague, a.s.	SIT Prague, a.s.	EHP/M GS	
Loděnice	kosení, odstranění náletu	Jaroslav Veselý	AOPK ČR – RP Střední Čechy	-	PPK	*
Medlánky	kosení	Aeroklub Brno - Medlánky	Aeroklub Brno - Medlánky	Není znám, proběhlo v rámci samostatného projektu aeroklubu	EHP/M GS	
Miroslav	kosení	Jitka Větrovcová	AOPK ČR – ODO + Aeroklub Miroslav	Aeroklub Miroslav	EHP/M GS	
Mohelno	kosení	Jitka Větrovcová	AOPK ČR – ODO	Bernard Macek	EHP/M GS	
Nad Řekami	odkřovinění, kosení	Janka Čejková	KÚ Jihomor. kraje	Není znám, proběhlo v režii KÚ	KÚ	
Radouč	pastva	Věra Válková	AOPK ČR – RP SCHKO Kokořínsko – Máchův kraj	Statutární město Mladá Boleslav	POPFK	
Raná	kosení ploch s výskytem sysla, pastva	Vladislav Kopecký	AOPK ČR – RP Ústecko	NATUREX, s.r.o., Zahradníček, s.r.o.	LIFE+ PPK	

Roudnice n/L	kosení	Jitka Větrovcová	AOPK ČR – ODO + Aeroklub Roudnice n. L.	Aeroklub MAS Roudnice n. L.	EHP/M GS	
Strakonice	kosení	Jitka Větrovcová	AOPK ČR – ODO + Aeroklub Strakonice	Aeroklub Strakonice, z.s.	EHP/M GS	
Velká Dobrá	kosení	Aeroklub Kladno, o.s.	Aeroklub Kladno, o.s.	Není znám, proběhlo v rámci samostatného projektu aeroklubu	EHP/M GS	
Vyškov	kosení	Aeroklub Vyškov, o.s.	Aeroklub Vyškov, o.s.	Není znám, proběhlo v rámci samostatného projektu aeroklubu	EHP/M GS	

Poznámky:

* Na lokalitě Loděnice nebyly prostředky z PPK vyplaceny, nicméně management byl po domluvě s vlastníky a nájemci dotčených pozemků zajištěn.

3.1.2 Obnova lokalit s biotopem vhodným pro sysla obecného

RP:

Do tohoto opatření lze zařadit management lokality Písečný vrch, která byla vybrána jako nejvhodnější pro první repatriaci sysla v Českém středohoří s cílem vytvoření fungující metapopulace. V roce 2015 bude pokračovat extenzivní pastva na této lokalitě tak, aby byla připravena na případný výsadek syslů. Finančně bude management zajištěn z projektu LIFE+ Stepi Lounského středohoří.

Realizace:

Práce na tomto opatření byly realizovány a uhrazeny dle plánu.

3.2 Péče o druh

3.2.1 Experimentální ověření možností umělých chovů

ZOO Praha

V již fungujícím odchovu v ZOO Praha bude v roce 2015 pokračovat základní péče o voliéry, dokrmování syslů a pastva lokality, které budou zajišťovat pracovníci ZOO. Na jaře po probuzení syslů a následně v červnu, kdy by už měla na lokalitě aktivovat tohoroční mláďata, budou pod vedením AOPK ČR provedeny kontrolní odchyty a čipování. Vzhledem k otevření voliéry v roce 2013 bude sledován také plošný výskyt syslů na celém svahu (např. počty nor, resp. syslů odchycených uvnitř a vně voliéry). Po dohodě se zástupci ZOO zatím nebude přistoupeno k původně plánovanému odstranění konstrukce voliéry, a to min. po dobu výstavby nového pavilonu goril v těsné blízkosti svahu. O počátku stavebních aktivit bude ZOO Praha AOPK ČR včas informovat (viz dohoda ze společné schůzky dne 11.2.2015).

Založení dalších chovů

V roce 2015 předpokládáme také zahájení již schváleného projektu „Založení nových odchovů sysla obecného a osvětová činnost v rámci realizace jeho záchranného programu“, který počítá se založením dalších odchovů sysla v ZOO Brno, v záchranné stanici při ZOO Hluboká nad Vltavou a v záchranné stanici při ZO ČSOP Vlašim (bližší popis projektu a popis jeho schvalování viz „Vyhodnocení realizačního projektu záchranného programu sysla obecného (Spermophilus citellus) v ČR pro rok 2014“).

Realizace:

Aktivity týkající se odchovu syslů v ZOO Praha byly splněny dle plánu. ZOO Praha zajistila péči o lokalitu a příkrmování syslů během sezóny. Ve dnech 27.-28.5. a 24.6. pak proběhly dva kontrolní odchyty syslů ve voliére a jejím okolí. Celkem bylo při květnovém odchytu chyceno 34 zvířat (12 samců, 22 samic), z toho 17 jedinců byla tohoroční mláďata (10 z nich bylo nově očipováno). Potvrdil se též již velmi častý trvalý výskyt jedinců mimo voliéru – z celkového počtu bylo 15 zvířat odchyceno uvnitř voliéry a 19 mimo ní. V červnovém termínu se podařilo odchytit celkem 30 jedinců (9 samců, 21 samic), z toho 26 zvířat byla tohoroční mláďata (24 jich bylo nově očipováno). Opět byl vysoký podíl jedinců chycených mimo voliéru (25). Konstrukce voliéry zatím nebyla z lokality odstraněna a AOPK ČR neobdržela ze Zoo Praha žádné zprávy ohledně počátku stavebních prací na novém pavilonu goril v sousedství. Výše uvedené aktivity nevyžadovaly speciální finanční zajištění.

V roce 2015 byl zahájen (i když s mírným zpožděním) i avizovaný projekt „Založení nových odchovů sysla obecného a osvětová činnost v rámci realizace jeho záchranného programu.“ Byla zbudována nová voliéra pro odchov v Zoo Brno a vhodně upravena již existující voliéra v záchranné stanici (ZS) Vlašim. Začátkem srpna pak proběhly v souladu s udělenou výjimkou odchty na Slovensku, odkud bylo přivezeno celkem 62 jedinců, 40 z nich bylo vypuštěno do připraveného zázemí v Zoo Brno a 22 do zázemí v ZS Vlašim. V průběhu následných měsíců bylo zaznamenáno celkem 5 úhynů v těchto nově založených odchovech. V ZS Rozovy při Zoo Hluboká musely být nejprve dořešeny pozemkové záležitosti a proto zde bylo založení odchovu odloženo na rok 2016. Bylo požádáno o prodloužení projektu a počítá se se zbudováním nového odchovného zázemí do konce dubna 2016 a s provedením dalších odchytů v červenci – srpnu 2016. Pokud se podaří nachytat dostatečný počet zvířat, je možné také doplnit již založené odchovy v Brně či Vlašimi. Finančně byly realizované aktivity hrazeny z malého grantového schématu „Záchranné programy pro zvláště chráněné druhy II“ z Programu CZ02 EHP fondů 2009-2014. Projekt má v rámci této podpory označení MGSII-24 a více informací o něm lze získat na webových stránkách AOPK ČR (<http://www.ochranaprirody.cz/druhova-ochrana/ehp-fondy/mgsii-24-sysel-obecnny-odchovy-a-osveta/>, případně <http://www.ochranaprirody.cz/druhova-ochrana/ehp-fondy/projektove-aktuality/#kotva15>).

3.2.2 Repatriace sysla obecného

V rámci tohoto opatření nejsou pro rok 2015 plánovány žádné konkrétní aktivity. Nadále se však počítá s repatriacemi v oblasti Českého středohoří, kde první vytipovanou lokalitou pro výsadek syslů zůstává Písečný vrch. Důvody viz „Realizační projekt záchranného programu sysla obecného v ČR pro rok 2014“.

Realizace:

Dle výše uvedeného plánu nebyly v rámci tohoto opatření v roce 2015 realizovány žádné aktivity.

3.3 Monitoring stavu populace

RP:

Jarní kontrola lokalit proběhne v březnu či dubnu, letní celorepublikový monitoring se uskuteční v červenci. Jarní kontroly budou provedeny především garanty jednotlivých lokalit, letní monitoring bude prováděn realizačním týmem ZP ve spolupráci s garanty jednotlivých lokalit. Lokality budou svými garanty též průběžně (dle potřeby) navštěvovány, zejména za účelem smluvení a následné kontroly prováděného managementu tam, kde je na něj vydáván finanční příspěvek.

Jarní kontroly a celorepublikový monitoring bude hrazen z prostředků projektu „Monitoring a celoplošné mapování evropsky významných druhů jako podklad pro dokončení návrhu soustavy Natura 2000 v ČR“.

Realizace:

Jarní i letní monitoring a jeho financování proběhly dle plánu, výsledky letního monitoringu jsou shrnuty v závěrečné zprávě, jejíž přílohou je i tabulka odhadů početnosti sýslů na jednotlivých lokalitách a soubory v prostředí GIS s plošnými zákresy výskytu na jednotlivých lokalitách (vše přiloženo k tomuto vyhodnocení). Zde uvádíme v Tabulce 4 vývoj početnosti na sledovaných lokalitách v letech 2008-2015. V roce 2015 došlo dle výsledků odhadů oproti předchozímu roku na 16 lokalitách k nárůstu početnosti a na 12 lokalitách k poklesu početnosti. Celková odhadovaná početnost sýslů v ČR se pro tento rok pohybuje v rozmezí 4277 - 4992 jedinců, což znamená v porovnání s rokem 2014 mírný nárůst. Výskyt sýslů byl potvrzen na celkem 35 lokalitách v ČR, nově byl výskyt sýslů zaznamenán mj. i na lokalitě Valtice, kde se jedná o výskyt těsně za státní hranicí na rakouské straně.

Tab. 4. Přehled odhadované početnosti sýslů na jednotlivých lokalitách. Šedě jsou zapsány již zaniklé lokality, kurzívou pak lokality pravděpodobně zaniklé v posledních dvou letech. Od roku 2015 již považujeme lokality Hrádek a Raná díky jejich vznikajícímu propojení za jednu společnou lokalitu, pro účely zachování kontinuity jsou však v této tabulce stále uváděny odděleně. Údaje jsou převzaty ze závěrečné zprávy monitoringu sýsla obecného v ČR v roce 2015. Vysvětlivky k symbolům jsou uvedeny pod tabulkou.

Lokalita	Odhadovaná početnost v letech							
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Albeř	40	55	25	15	5	3	3	3
Bezděčín	250	350	300	150	80	120	270	600
Biskoupky	110	230	140	25	50	50	90	130
Bořitov	200	200	200	200	200	240	250	280
Břeclav - Ladná	35	35	35	45	20	10	5	1
Čejč	20	-	40?	40?	40?	30?	-	20?
Černice	?	?	-	5?	10	5	8	10
Černovice	-	0	-	-	-	-	-	-
Hodkovice n/Moh	10	10	10	5	3	5	5	4
Hotel Atlantis	0#	3?	0	-	0	-	-	-
Hotel Mana	0	0	-	-	0	-	-	-
Hrádek	130	150	300	320	350	350	400	350
Hrušovany u Brna	100	80?	80?	100?	70?	70?	80?	100?
Chramosty	5	5?	0?	0	-	-	-	-

Celkový odhad početnosti	3564	3755	3779	3714	3641	3376	4103	4 277
Celkový odhad početnosti včetně nejistých údajů	3599	3908	3954	3879	3821	3596	4798	4 992

Vysvětlivky:

* včetně dříve nemonitorovaných částí Bor a Loužek

5? nejistý údaj

? lokalita nebyla v době monitoringu známa

- lokalita nebyla v rámci letního monitoringu kontrolována

v jarním termínu zaznamenán výskyt 4 jedinců, v letním 0

• odhad založený na kontrole v rámci letního celostátního monitoringu, v závorce pak odhad garanta lokality založený na několika návštěvách během sezóny (do součtu byl započítán odhad z letní kontroly)

zelená barva – nárůst oproti předchozímu roku, červená barva – pokles oproti předchozímu roku

3.4 Výzkum

RP:

V rámci výzkumu je pro rok 2015 plánována demografická studie a vytvoření analýzy životaschopnosti populací sysla v ČR. Obě aktivity jsou součástí projektu společnosti ALKA Wildlife, o.p.s. a Muzea Karlovy Vary, podpořeného z EHP fondů 2009-2014 (program CZ02, Malé grantové schéma „Záchranné programy pro zvláště chráněné druhy II“).

Realizace:

Výše zmíněný projekt byl v roce 2015 zahájen. Bohužel nebylo z důvodu pozdního dodání potřebných přístrojů možné začít s plánovaným GPS sledováním syslů na vybrané lokalitě a tato aktivita byla odložena na sezónu 2016 v rámci žádaného prodloužení projektu. Byla však shromážděna dostupná data o různých demografických parametrech sysla obecného a na základě toho vytvořen předběžný model vývoje životaschopnosti české populace. Finančně byly realizované aktivity hrazeny z malého grantového schématu „Záchranné programy pro zvláště chráněné druhy II“ z Programu CZ02 EHP fondů 2009-2014. Projekt má v rámci této podpory označení MGSII-41 a více informací o něm lze získat na webových stránkách společnosti ALKA Wildlife, o.p.s. (http://www.alkawildlife.eu/page.php?mx=55_projekty/aktualni&ax=162_realizace-opatreni-zp-sysla-obecneho-na-jizni-morave&lx=cz&ft=&us=).

3.5 Výchova a osvěta

RP:

V rámci výchovy a osvěty veřejnosti jsou na rok 2015 plánovány různé přednášky a exkurze, např. pozorování syslů na kopci Raná v Českém středohoří (v rámci již třetího ročníku Slavností stepí) nebo semináře o jednotlivých projektech podpořených z EHP fondů 2009-2014 jako součást jejich povinné publicity. Některé projekty pak obsahují i další osvětové aktivity, např. zbudování informační cedule o záchranném programu sysla a jeho odchovech v paraZoo při ZO ČSOP Vlašim nebo zavedení speciální známky pro vinaře pro použití na vína vyrobená na vinicích s výskytem sysla.

Realizace:

Plánované osvětové aktivity proběhly dle plánu. Slavnosti stepí na kopci Raná se konaly dne 16.5., úvodní seminář ke třem projektům podpořeným z EHP fondů 2009-2014 dne 26.5. Zároveň byly (bez účasti AOPK ČR) uspořádány povinné semináře k dalším projektům na

podporu sysla obecného podpořeným z EHP fondů 2009-2014 – jedná se o samostatné projekty celkem 5 aeroklubů (viz Tabulka 2 výše). Ke všem projektům podpořeným v rámci EHP fondů 2009-2014 také existují webové stránky, k některým pak vyšly i doplňující články či tiskové zprávy (např. k projektu MGSII-24, který je zaměřen na založení nových odchovů sysla). K projektu č. MGSII-41, zaměřenému na výzkum, mapování a osvětu, se již v listopadu konal i druhý seminář a další je plánován na jarní období 2016 speciálně pro cílovou skupinu vinařů s cílem domluvit pravidla používání navržené „syslí známky“. Infocedule plánovaná pro umístění v paraZoo při ZO ČSOP Vlašim zatím nebyla vyrobena, byl už ale zpracován její obsah a počátkem roku bude vytvořen finální grafický návrh.

3.6 Ostatní opatření

3.6.1 Doplnění informací o stávajících lokalitách výskytu

RP:

V roce 2015 by mělo proběhnout podrobnější mapování v oblastech potenciálního výskytu syslů v oblasti jižní Moravy, zejména na tamních vinicích. Mapování a ověřování výskytu na jižní Moravě je součástí projektu společnosti ALKA Wildlife, o.p.s., podpořeného z EHP fondů 2009-2014 (program CZ02, Malé grantové schéma „Záchranné programy pro zvláště chráněné druhy II“).

Realizace:

Opatření bylo realizováno i financováno dle plánu, bohužel však provedené mapování v okolí Hustopečí a Dunajovických kopců nepřineslo žádné výrazné či nové informace ohledně výskytu syslů na jižní Moravě.

OSTATNÍ

O1. Bezděčín

Sledování vývoje záměru „Vrtulníkové letiště a hotel Mladá Boleslav.“

Výstavba záměru byla v roce 2015 zahájena, dle našich pozorování však nijak výrazně nezasáhla do syslí populace, což potvrzují i letošní velmi dobré výsledky monitoringu na této lokalitě.

O2. Ivančice

Sledování další výstavby vodovodu na lokalitě s výskytem sysla.

Práce na lokalitě v roce 2015 dále pokračovaly, ale většinou již probíhaly (na rozdíl od roku 2014) mimo aktuální výskyt syslů. Ani zde nebyl zaznamenán negativní vliv na populaci.

O3. Praha-Letňany

Vyřízení výjimek z ochrany pro akce plánované na letišti či přilehlých pozemcích (Majáles, dočasné parkování při akcích v areálu PVA, apod.) a kontrola dodržování stanovených podmínek.

Sledování vývoje plánovaných záměrů, které se dotýkají lokality: stavba „Optická trasa P9, ul. Beranových – P9, ul. Toužimská“ – podzemní optický telekomunikační kabel, záměr „Bytový soubor Kbely“ – vedení staveništní dopravy přes ochranné pásmo NPP, výhledově pak plán Městské části Praha 18 na výstavbu cyklotrasy č. A 44 podél letiště.

Podmínky vyřizovaných výjimek byly konzultovány se Správou CHKO Český kras, povolené akce proběhly bez komplikací, negativní vliv na populaci sysla nebyl prokázán. Vzhledem ke stále většímu zájmu o pořádání velkých akcí na letišti byla s vlastníkem pozemků předběžně projednávána možnost žádosti o dlouhodobější výjimku s uvedením maximálního počtu akcí za rok, jejich časového rozvržení a dalších základních podmínek.

U uvedených dlouhodoběji plánovaných záměrů nemáme zprávy o jejich dalším vývoji.

O4. Roudnice nad Labem

Sledování vývoje záměru na výstavbu výjezdové stanice záchranné služby v těsné blízkosti letiště, kontrola dodržování stanovených podmínek při výstavbě.

Výstavba záměru byla na podzim zahájena. AOPK ČR byla dle podmínek výjimky udělené KÚ před zahájením prací zhotovitelem kontaktována a proběhla 2 místní šetření. Dle jejich výsledků nedošlo na ploše dotčené záměrem k výraznému negativnímu zásahu do syslí populace.

O5. Vyškov

Možné další úpravy přistávací dráhy a kontrola dodržování stanovených podmínek.

Vyřízení výjimek z ochrany pro akce plánované na letišti či přilehlých pozemcích.

Úpravy dráhy byly provedeny v souladu s udělenou výjimkou, negativní vliv na populaci nebyl prokázán.

Podmínky vyřizovaných výjimek byly konzultovány s KÚ i s organizátory, akce proběhly bez komplikací, negativní vliv na populaci sysla nebyl prokázán.

O6. Brno – Medlánky

Možné zapsání lokality jako další EVL s předmětem ochrany sysel obecný na národní seznam.

Zařazení lokality do soustavy Natura 2000 bylo projednáno a lokalita nazvaná Letiště Medlánky (CZ0623820) s předmětem ochrany syslem obecným byla Nařízením vlády ze dne 3.2.2016 zařazena do národního seznamu EVL.

O7. Setkání garantů lokalit sysla obecného

Na konci roku bude zorganizováno setkání garantů lokalit sysla obecného.

Setkání proběhlo v lednu 2016.

O8. Návrh na doplnění ZP o další opatření

Nad rámec původně zamýšleného realizačního plánu byl v roce 2015 po konzultacích užšího realizačního týmu ZP zpracován návrh na doplnění ZP. Jedná se o doplnění nového opatření do ZP nazvaného „Posilování malých populací sysla obecného“, včetně metodiky, podle které by následně mělo být toto opatření realizováno. Návrh byl v lednu 2016 odeslán na MŽP ke schválení, jeho znění přikládáme i k tomuto vyhodnocení.

SHRnutí A Závěr

1. Zajištění managementu a vývoj na jednotlivých lokalitách

Zajištění vhodného managementu na lokalitách výskytu sysla obecného v roce 2015 lze považovat za úspěšné, kosení či pastva byly prováděny na všech početně významných i mnoha dalších lokalitách, většinou i s finančním příspěvkem ze zdrojů ochrany přírody. Žádné závažnější problémy s managementem se na sledovaných lokalitách nevyskytly.

V tab. 5 je uvedeno 12 lokalit s nejvyšší odhadovanou početností při letním monitoringu 2015. Hranice pro tuto početnost je 100 jedinců. Tyto lokality představují z hlediska početnosti asi 87% z celkové populace sysla v ČR. To je v podstatě stejný podíl jako v roce 2014 (88%) a do výčtu jsou zahrnuty s jednou výjimkou stejné lokality (v roce 2014 tam patřila lokalita Kolín, v roce 2015 ji nahradila lokalita Hrušovany u Brna). Celkem bylo těchto lokalit v roce 2015 zaznamenáno 12, což je o jednu méně než v roce 2014, to je však způsobeno tím, že v roce 2014 byly ještě lokality Raná a Hrádek považovány za samostatné lokality, kdežto v roce 2015 je již uvádíme jako jednu společnou lokalitu. Tabulka 5 poměrně dobře ilustruje těžkou předvídatelnost vývoje i těch početnějších populací na jednotlivých izolovaných lokalitách. Někde zůstává početnost v průběhu let relativně stabilní (Vyškov, Bořítov), někde dochází k menším či větším výkyvům oběma směry (Bezděčín, Raná), někde lze pozorovat postupný nárůst (Radouč, Miroslav, Medlánky) nebo naopak postupný pokles početnosti (Letňany – dříve jedna z nejpočetnějších lokalit v ČR, nyní s odhadovanou početností pod 100 jedinců, tj. není uvedena v Tabulce 5). Celkově lze výsledky monitoringu sysla v roce 2015 považovat za pozitivní: opět stoupla celková odhadovaná početnost pro ČR (i když ne tak výrazně jako v loňském roce) a výskyt byl potvrzen na 35 lokalitách, což je o jednu více než loni (mj. včetně dvou lokalit, které se v loňském roce již jevily jako zaniklé – Chvalovice a Jaroslavice). U největších (tzv. „stovkových“ lokalit – viz Tab. 5) byl zaznamenán v 7 případech nárůst početnosti oproti roku 2014, ve 4 případech pokles početnosti a v 1 případě zůstal odhad totožný. Alarmující však je zřetelný pokles početnosti na velkých a dosud stabilních lokalitách Vyškov a Kyjov, a to bez zjevných příčin. Těmto lokalitám bude třeba v následujících letech věnovat zvýšenou pozornost.

Celkově byl v roce 2015 zaznamenán nárůst početnosti oproti předchozímu roku na 16 lokalitách a pokles početnosti na 12 lokalitách. Nejvýraznější nárůst byl pozorován na letišti v Mladé Boleslavi – Bezděčíně, kde se odhad více než zdvojnásobil. Pravděpodobně k tomu přispěl jak příznivý vývoj počasí v již druhé sezóně po sobě, tak velmi dobrý management, kdy byly kromě vzletových drah pečlivě udržovány a koseny i rozlehlé okolní plochy. Lokalita se tak rázem zařadila na druhé místo co do početnosti, hned za aktuálně sloučené lokality Raná a Hrádek v českém středohoří. Další poměrně výrazné nárůsty odhadované početnosti byly zaznamenány na lokalitách Biskoupky, Radouč a Raná. V případě Biskoupek a Rané mohl být hlavní příčinou také vynikající management, v případě Radouče pak zřejmě spíše přikrmování syslů místními obyvateli, které se již stalo téměř tradicí. Nejvýraznější pokles početnosti se odehrál ve Vyškově, kde došlo v podstatě k vymizení syslů z menší části dříve obývané lokality. O příčinách lze zatím bohužel jen spekulovat. Výraznější poklesy odhadovaných počtů byly dále pozorovány na lokalitách Kyjov, Kolín a Velké Pavlovice, přičemž ve Velkých Pavlovicích jsou stále veškeré odhady hodně nejisté a jsou založeny především na údajích od místního amatérského znalce, který se snaží celou oblast průběžně sledovat.

Již dlouhodoběji je špatná situace na lokalitách Praha – Letňany a Karlovy Vary – golf, které historicky obě patřily k tzv. „stovkovým“ lokalitám. V Letňanech byl odhad početnosti pro rok 2015 o něco vyšší než v roce 2014 (50 vs. 40 jedinců), nicméně situace je již zhruba třetím rokem obdobná. V Karlových Varech bohužel došlo oproti roku 2014 k dalšímu

poklesu a pravděpodobně již několikátým rokem po sobě nedošlo k úspěšnému rozmnožování.

2. Realizace polopřirozeného chovu

Aktivity související s polopřirozeným chovem sysla v ZOO Praha probíhaly v roce 2015 standardně. Ve voliére nedošlo k odebrání ani přidání jedinců, bylo prokázáno úspěšné rozmnožení jedinců (celkem 34 odchycených mláďat). Jedinci trvale obývají jak voliéru, tak její okolí, jejich odhadovaný celkový počet je cca 60-70. Konstrukce voliéry stále zůstává na místě, plánovaná výstavba nového pavilonu goril v těsné blízkosti ještě nezačala a dle informací ze Zoo pravděpodobně nezačne ani v sezóně 2016.

Díky podpoře z EHP fondů byly v roce 2015 založeny další dva odchovy – v Zoo Brno (40 jedinců) a v ZS Vlašim (22 jedinců) – viz výše bod 3.2.1. Další odchov v ZS Rozovy při Zoo Hluboká by měl být založen v roce 2016.

V případě úspěšného vývoje situace ve většině odchovů předpokládáme, že bude možné do několika let zahájit plán repatriací na předem vybrané lokality dle ZP.

3. Početnost populace v ČR

V roce 2015 byla celková početnost odhadovaná na 4277-4992 jedinců, což představuje mírný nárůst oproti předchozímu roku (4103-4798). Přispělo k němu pravděpodobně i vhodné počasí během většiny sezóny.

Přílohy:

- 1) Výsledky letního monitoringu syslů 2016
- 2) Návrh na doplnění ZP sysla obecného

Tab. 5. Přehled lokalit s odhadovanou početností 100 a více jedinců dle početnosti v roce 2015 (seřazeno od nejvyšší po nejnižší početnost) a zhodnocení managementu v roce 2015. Pro srovnání jsou uvedeny odhadované početnosti od roku 2008, tedy od roku schválení ZP.

Lokalita	Odhadovaná početnost								Stav managementu
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	
Raná a Hrádek *	380	400	450	470	550	550	700	730	velmi dobrý
Bezděčín	250	350	300	150	80	120	270	600	velmi dobrý
Brno – Medlánky	120	130	200	400	550	500	550	500	velmi dobrý
Vyškov	650	600	600	550	500	550	650	500	velmi dobrý
Velké Pavlovice °	40	40	40	50	60	90	600	500	
Kyjov – Milotice	250	400	400	400	400	400	450	350	dobry
Miroslav	10	25	55	70	80	220	270	300	velmi dobrý
Bořitov	200	200	200	200	200	240	250	280	velmi dobrý
Jamolice	100	150	150	130	130	110	170	180	velmi dobrý
Radouč	20	60	35	70	100	100	100	180	horší
Mohelno	70	60	75	75	90	100	100	100	velmi dobrý
Hrušovany u Brna °	100	80	80	100	70	70	80	100	
Celkem	2110	2475	2540	2635	2840	3080	4210	4320	
Procento z celkového počtu syslů v ČR	59%	63%	64%	68%	74%	86%	88%	87%	

Poznámky:

* Tyto lokality byly dosud hodnoceny odděleně, nicméně díky jejich částečnému propojení je zde uvádíme již jako jednu lokalitu. Celkový odhad je tedy součtem odhadovaných početností pro jednotlivé lokality, které byly pro rok 2015: 380 jedinců na kopci Raná a 350 jedinců na přilehlém letišti Hrádek.

° Odhady z těchto lokalit jsou značně nejisté, neboť je těžké v prostředí vinic sysly pozorovat a jejich hustoty jsou zde mnohem menší.

